

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ  
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS  
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ  
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL  
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN  
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS  
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ  
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES  
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES  
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH  
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE  
EIROPAS KOPIENU TIESA



EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS  
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA  
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ  
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN  
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH  
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS  
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE  
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV  
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI  
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN  
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Υπηρεσία Τύπου και Πληροφόρησης

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 14/09**

10 Φεβρουαρίου 2009

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στις υποθέσεις C-284/05, C-294/05, C-372/05, C-387/05, C-409/05, C-461/05 και C-239/06

*Επιτροπή κατά Φινλανδίας, Σουηδίας, Γερμανίας, Ιταλίας, Ελλάδα, Δανίας και Ιταλίας*

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ ΣΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙ ΟΤΙ ΕΞΙ ΚΡΑΤΗ ΠΑΡΕΒΗΣΑΝ ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ, ΔΙΟΤΙ ΔΕΝ ΚΑΤΕΒΑΛΑΝ ΤΟΥΣ ΔΑΣΜΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟΥ ΔΙΠΛΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ**

*Η Φινλανδία, η Σουηδία, η Γερμανία, η Ιταλία, η Ελλάδα και η Δανία παρέβησαν τις υποχρεώσεις που υπέχουν από τη Συνθήκη ΕΚ και τον κοινοτικό τελωνειακό κώδικα*

Σύμφωνα με τη Συνθήκη, ο προϋπολογισμός των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου με τους ίδιους πόρους, με την επιφύλαξη άλλων εσόδων. Ομοίως, ο προϋπολογισμός των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων τροφοδοτείται από τις γεωργικές εισφορές, τους δασμούς, τον ΦΠΑ και τον ίδιο πόρο «Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν» (ΑΕΠ).

Όσον αφορά τους δασμούς, την 1η Ιουλίου 1968 καθιερώθηκε σε κοινοτικό επίπεδο η τελωνειακή ένωση. Η ένωση αυτή οδήγησε στη θέσπιση κοινού δασμολογίου προοριζόμενου να εφαρμόζεται σε όλη την Κοινότητα έναντι των τρίτων χωρών. Σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, τα κράτη μέλη οφείλουν να καταβάλλουν στα κοινοτικά ταμεία ως ίδιους πόρους τα έσοδα από δασμούς επί της εισαγωγής εμπορευμάτων.

Με τις εξεταζόμενες επτά προσφυγές, η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι η Φινλανδία, η Σουηδία, η Γερμανία, η Ιταλία, η Ελλάδα και η Δανία παρέβησαν τις υποχρεώσεις που υπέχουν από τον κοινοτικό τελωνειακό κώδικα<sup>1</sup> και από διάφορους κοινοτικούς κανονισμούς<sup>2</sup>, διότι δεν κατέθεσαν ως ίδιους πόρους των Κοινοτήτων τα ποσά που αντιστοιχούν στους δασμούς από την εισαγωγή στρατιωτικού υλικού. Επιπλέον, σε μια από τις δύο προσφυγές κατά της Ιταλίας (C-387/05) και στην προσφυγή κατά της Σουηδίας (C-294/05), η αιτίαση της Επιτροπής αφορά επίσης την εισαγωγή υλικού διπλής χρήσεως. Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή τοποθετεί την παράβαση στο διάστημα από 1ης Ιανουαρίου 1998 έως 31 Δεκεμβρίου 2002, δεδομένου ότι, από 1ης Ιανουαρίου 2003, ο κανονισμός 150/2003<sup>3</sup> ανέστειλε την καταβολή δασμών επί ορισμένων όπλων και άλλου στρατιωτικού εξοπλισμού.

**Ο γενικός εισαγγελέας D. Ruiz-Jarabo θεωρεί ότι τα καθόν κράτη, παραλείποντας να βεβαιώσουν και να καταβάλουν τους δασμούς από την εισαγωγή στρατιωτικού υλικού ή υλικού διπλής χρήσεως κατά το διάστημα αυτό, παρέβησαν τις υποχρεώσεις που υπέχουν από το κοινοτικό δίκαιο όσον αφορά τους δασμούς και τη χρηματοδότηση των Κοινοτήτων.**

Ειδικότερα, ο γενικός εισαγγελέας D. Ruiz-Jarabo κρίνει ότι οι εισαγωγές στρατιωτικού υλικού και υλικού διπλής χρήσεως δεν εξαιρούνταν από το κοινό δασμολόγιο, ούτε προβλεπόταν γι' αυτές κάποιο ειδικό καθεστώς. Επιπλέον, όσον αφορά εκείνα τα κράτη μέλη που προέβησαν σε εφάπαξ προσωρινές καταβολές διαφόρων ποσών, ο γενικός εισαγγελέας διευκρινίζει ότι οι καταβολές αυτές δεν πρέπει να εκληφθούν ως πληρωμές που τα απαλλάσσουν από την οφειλή. Ο γενικός εισαγγελέας D. Ruiz-Jarabo διευκρινίζει σχετικώς ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να αποδίδουν τους ίδιους πόρους από τη στιγμή που οι τελωνειακές αρχές τους είναι σε θέση να υπολογίσουν τα σχετικά ποσά και να προσδιορίσουν τον οφειλέτη. Πράγματι, η εύθραυστη ισορροπία του συστήματος χρηματοδότησεως των Κοινοτήτων απαιτεί τον ακριβή ορισμό της βεβαιώσεως, της εισπράξεως και της διαθέσεως των ιδίων πόρων, καθώς και την τήρησή του

---

<sup>1</sup> Μολονότι ο τελωνειακός κώδικας αντικαταστάθηκε πρόσφατα από τον κανονισμό (ΕΚ) 450/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, για τη θέσπιση του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (εκσυγχρονισμένος τελωνειακός κώδικας) (ΕΕ L 145, σ. 1), στις συγκεκριμένες υποθέσεις είναι εφαρμοστέος ο κανονισμός (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1).

<sup>2</sup> Κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) 1552/89 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1989, για την εφαρμογή της απόφασης 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων (ΕΕ L 155, σ. 1) και Κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2000, για την εφαρμογή της απόφασης 94/728/ΕΚ, Ευρατόμ για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων (ΕΕ L 130, σ. 1).

<sup>3</sup> Κανονισμός του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2003, σχετικά με την αναστολή δασμών που επιβάλλονται στις εισαγωγές ορισμένων όπλων και στρατιωτικού εξοπλισμού (ΕΕ L 25, σ. 1).

από τα κράτη μέλη, αφού, αν κάποιο από αυτά δεν συμμορφωθεί προς τους εν λόγω κανόνες, το ποσό που του αναλογεί πρέπει να καλυφθεί από τα λοιπά κράτη μέλη.

**Μετά τη διαπίστωση της παραλείψεως επιβολής των δασμών, ο γενικός εισαγγελέας D. Ruiz-Jarabo εξετάζει αν, παρά ταύτα, η παράλειψη αυτή είναι δικαιολογημένη.**

**Κατά πρώτον**, ο γενικός εισαγγελέας εξετάζει αν τα κράτη μπορούν να επικαλεστούν το άρθρο 296 της Συνθήκης ΕΚ για να παρεκκλίνουν από τις κοινοτικές διατάξεις περί δασμών. Το άρθρο αυτό προβλέπει ότι κανένα κράτος μέλος δεν υποχρεούται να παρέχει πληροφορίες, τη διάδοση των οποίων θεωρεί αντίθετη προς «ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας του». Επιπλέον, παρέχει σε κάθε κράτος μέλος τη δυνατότητα να λαμβάνει τα μέτρα που θεωρεί αναγκαία για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων της ασφαλείας του.

Κατ' αρχάς, στο πλαίσιο της εξετάσεως του άρθρου 296 της Συνθήκης ΕΚ, ο γενικός εισαγγελέας διευκρινίζει ότι, για την εφαρμογή της διατάξεως αυτής, κάθε κράτος είναι κυρίαρχο να καθορίσει ποια είναι τα συμφέροντα που θεωρεί ως «ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας του». Ωστόσο, ο γενικός εισαγγελέας D. Ruiz-Jarabo θεωρεί ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να ελέγξει τους όρους εφαρμογής της διατάξεως αυτής και να εξετάζει αν η εφαρμογή και η επίκληση της διατάξεως αυτής είναι σύμφωνες με την αρχή της αναλογικότητας και αν αποτελούν κατάλληλο και αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Με βάση την παραδοχή αυτή, ο γενικός εισαγγελέας εξετάζει αν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 296 της Συνθήκης ΕΚ.

Όσον αφορά το επιχείρημα των καθόν κρατών ότι η καταβολή των δασμών θα τους προκαλούσε οικονομική ζημία που θα περιορίζε την προμήθεια όπλων και, κατ' επέκταση, τη στρατιωτική τους ικανότητα και θα έβλαπτε την εθνική τους ασφάλεια, ο γενικός εισαγγελέας φρονεί ότι η δικαιολογία αυτή αλλοιώνει τον σκοπό για τον οποίον έχει τεθεί η διάταξη του άρθρου 296 της Συνθήκης, για να εξυπηρετήσει, στην πραγματικότητα, σκοπούς αμιγώς βιομηχανικούς ή οικονομικούς, οι οποίοι ουδόλως δικαιολογούν παρέκκλιση από τις διατάξεις της Συνθήκης σχετικά με τη χρηματοδότηση των Κοινοτήτων και την τελωνειακή ένωση.

Στο πλαίσιο, πάντοτε, της εξετάσεως της επικλήσεως του άρθρου 296 της Συνθήκης ΕΚ, αλλά αυτή τη φορά όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι η ασφάλεια των κρατών βλάπτεται από τη διαφάνεια της τελωνειακής διαδικασίας, η οποία δεν διασφαλίζει το απόρρητο των στοιχείων που παρέχουν τα κράτη μέλη στην Επιτροπή για τον υπολογισμό των σχετικών συνολικών ποσών, ο γενικός εισαγγελέας θεωρεί ότι τα καθόν κράτη δεν απέδειξαν ότι οι ισχύουσες τελωνειακές διαδικασίες δεν διασφάλιζαν το απόρρητο των διαβιβαζόμενων στοιχείων. Επιπλέον, ο γενικός εισαγγελέας D. Ruiz-Jarabo διαπιστώνει ότι, κατά το αρχικό στάδιο της τελωνειακής διαδικασίας, τα κράτη διαβιβάζουν στην Επιτροπή μόνο τα συνολικά ποσά που αντιστοιχούν στο σύνολο των εισαγωγών κατά τη συγκεκριμένη περίοδο, χωρίς λεπτομέρειες που θα μπορούσαν να διακυβεύσουν την εθνική ασφάλεια. Ως εκ τούτου, δεν δικαιολογείται επίκληση του άρθρου 296 της Συνθήκης ΕΚ σε αυτό το αρχικό στάδιο. Το ακόλουθο στάδιο της τελωνειακής διαδικασίας συνίσταται στον έλεγχο εκ μέρους της Επιτροπής της πραγματοποιηθείσας καταβολής και ενδέχεται σε αυτό να χρειαστούν συμπληρωματικά στοιχεία. Κατά την άποψη του γενικού εισαγγελέα, όμως, καίτοι τα κράτη οφείλουν πράγματι κατά το στάδιο αυτό να παράσχουν στην Επιτροπή τα στοιχεία που είναι αναγκαία για να ελεγχθεί το νομότυπο της καταβολής των ιδίων πόρων, διατηρούν ωστόσο τη δυνατότητα να αποφασίζουν, κατά περίπτωση και κατ' εξαίρεση, αν είναι σκόπιμο να περιορίσουν την πληροφόρηση σε ορισμένα τμήματα ενός εγγράφου ή να την αρνηθούν στο σύνολό της. Αυτές οι εναλλακτικές λύσεις, μάλιστα, θα συμφωνούσαν περισσότερο με τις επιταγές της αρχής της

αναλογικότητας απ' ότι μία πλήρης παρέκκλιση από το τελωνειακό σύστημα όσον αφορά τις εισαγωγές στρατιωτικού υλικού και υλικού διπλής χρήσεως.

Συνεπώς, κατά την άποψη του γενικού εισαγγελέα, η επίκληση του άρθρου 296 της Συνθήκης ΕΚ είναι αβάσιμη και δυσανάλογη προς τους επιδιωκόμενους σκοπούς.

**Κατά δεύτερον**, ο γενικός εισαγγελέας απορρίπτει την άποψη ότι η επιβολή των δασμών εμποδίζεται από την εισαγωγή ρητρών εμπιστευτικότητας στις συμβάσεις που συνάπτονται με τους προμηθευτές όπλων ή στις συνθήκες που υπογράφονται με τρίτες χώρες. Πράγματι, κατά την άποψή του, οι συνθήκες δεν μπορούν, υπό τον μανδύα του απορρήτου, να εμποδίζουν την εκπλήρωση των τελωνειακών υποχρεώσεων.

**Κατά τρίτον**, αντίθετα με όσα υποστηρίζουν τα περισσότερα από τα καθών κράτη, ο γενικός εισαγγελέας D. Ruiz-Jarabo δεν θεωρεί ότι η στάση της Επιτροπής στις επίδικες υποθέσεις παραβιάζει την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Ειδικότερα, κατά την άποψή του, η Επιτροπή δεν δημιούργησε στα καθών κράτη την εντύπωση ότι η συμπεριφορά τους ήταν νόμιμη, λόγω της παρατεταμένης διάρκειας των συζητήσεων μεταξύ του εν λόγω θεσμικού οργάνου και των καθών κρατών (οι οποίες, σε ορισμένες περιπτώσεις, χρονολογούνται από τη δεκαετία του 1980). Ομοίως, επισημαίνει ότι η Επιτροπή είχε εκφράσει τη σταθερή της πρόθεση να μην παραιτηθεί από την είσπραξη των δασμών που έπρεπε να είχαν βεβαιωθεί και είχε επιφυλαχθεί του δικαιώματός της να προβεί στις κατάλληλες προς τούτο ενέργειες. Εξάλλου, ο κανονισμός 150/2003 δεν περιέχει διατάξεις με αναδρομική ισχύ όσον αφορά την αναστολή των δασμών.

**Κατόπιν όλων των ανωτέρω**, ο γενικός εισαγγελέας θεωρεί ότι δεν μπορεί να δικαιολογηθεί η παράλειψη της καταβολής των επίδικων δασμών.

**Κατά συνέπεια**, ο γενικός εισαγγελέας προτείνει στο Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι η Φινλανδία, η Σουηδία, η Γερμανία, η Ιταλία, η Ελλάδα, η Δανία, παραλείποντας να βεβαιώσουν και να καταβάλουν τους ίδιους πόρους από την εισαγωγή στρατιωτικού υλικού (και, στην περίπτωση της Σουηδίας και της Ιταλίας, επίσης από την εισαγωγή υλικού διπλής χρήσεως), καθώς και παραλείποντας να καταβάλουν τόκους υπερημερίας και να θέσουν εμπροθέσμως τα σχετικά ποσά στη διάθεση της Επιτροπής, παρέβησαν τις υποχρεώσεις που υπέχουν από το κοινοτικό δίκαιο.

**ΥΠΟΜΝΗΣΗ:** Η γνώμη του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύει το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

*Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.*

*Γλώσσες στις οποίες διατίθεται: DE, EN, ES, FR, EL IT*

*Το πλήρες κείμενο των προτάσεων βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Δικαστηρίου*

*[C-284/05](#)*

*Μπορείτε να το συμβουλευθείτε, κατά κανόνα, από τις 12 το μεσημέρι, ώρα Κεντρικής Ευρώπης, κατά την ημερομηνία της ανατύξεως των προτάσεων.*

*Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με την κα Estella Cigna-Αγγελίδη*

*Τηλ.: (00352) 4303 2582 Fax: (00352) 4303 2674*